

BREDASCHE

COURANT.

STAAT-LETTERKUNDIG.

EN WETENSCHAPPELIJK.

NIEUWS-

BLAD.

Donderdag

14 November.

FRANKRIJK.

PARIS, den 14den November.

De *Moniteur* behelst het volgend bericht:

» Eene som van 300 millioenen bleef nog over van de leening die bij de Wet van 15 Junij 1844, ter beschikking van het gouvernement was gesteld; maar de overvloed der middelen van de schatkist vergunt om slechts het twee derde der som op crediet te vragen, en de laatste honderd millioenen voortkomende uit de storting van de spaarkassen. Eene ordonnantie van heden gedagteekend, voorziet in het eerste punt. De maatregelen om het tweede te verzekeren zullen aan de kamer in de aanstaande zitting voorgesteld worden.

Hierop volgt eene ordonnantie waarbij de minister van financiën geautoriseerd wordt tot de aanbesteding eener som van 200 millioen fr. tegen 3 pCt. rente, welke rente zal ingaan met den 22sten December aanstaande; eindelijk een bericht van gezegden minister, kennissgevende dat de bedoelde aanbesteding in het openbaar zal geschieden op Maandag den 9den December, aan den meestbiedenden en wel voor de geheele som in eens.

— De ordonnantie van de bijeenroeping der kamers zal, naar men zegt, tusschen den 15den en 20sten dezer in den *Moniteur* verschijnen.

— Een dagblad verzekert dat het 's gouvernements voornemen zou zijn om de kamers na de volgende zitting te ontbinden, ten einde zoo mogelijk eene nieuwe kamer bijeen te brengen, die gunstiger denkt over eene wet op de dotatiën.

— De maarschalk *Soult* werkt tegenwoordig bijna dagelijks met den generaal *Rostolan*, den nieuwen kommandant van de polytechnieke school. Nog schijnt het niet zeker of wel alle jonge lieden van de vorige school zullen toegelaten worden.

— Men verzekert dat het gouvernement officieel bericht van zijnen gezant te Londen, den heer *de St. Aulaire* ontvangen heeft, dat *Espartero* Londen niet verlaten heeft en zich den 5den November aldaar nog bevond.

— Onze gezant te Konstantinopel, de heer *de Bourquény*, keert met verlof van drie maanden herwaarts terug en heeft den 22sten October een afscheidsgeloof bij den Sultan gehad.

— De hertog van *Chartres*, tweede zoon van wijlen den hertog van *Orleans*, is gisteren zijn vijfde jaar ingetreden.

— De beruchte staatkundige gevangenis van het hof der pairs aan het Luxemburg, die achtereenvolgend tot verblijf gestrekt heeft aan *Jeanne* en zijne medebeschildigden in de zaak van *St.-Remy*, aan *Fieschi*, *Pepin*, *Alibaud*, *Meunier*, den Prins *Napoleon*, enz., wordt thans geheel weggebroken.

— Naar men zegt, zou de reis van den heer *de Pontois* naar Genève ten doel hebben gehad, een verdrag met de kantons van Waadland en Genève aan te gaan, waarbij het nadrukken van fransche werken zou worden verboden. Deze onderhandelingen zullen echter tot geen gewenscht einde leiden, daar de zwitsersche boekdruckers de aanmerking maken, dat zij, zoo zij zich van het nadrukken van fransche werken onthielden, toch niet zouden kunnen beletten dat Zwitserland door belgische en duitsche nadrukken werd overstroemd, en dat het verdrag dus alleen ten voordeele van buitenlandsche nadrukken zijn zou.

— Eene bijzondere briefwisseling in den *Toulonnais* vermeldt aangaande de expeditionnaire kolonne van het oosten, die terstond na het scherp gevecht van den 17den der vorige maand, door 4 van Algiers afgezondene bataillons versterkt was geworden, dat zij den 25sten October, onder de leiding van den maarschalk-gouverneur, *Dellys* verlaten heeft en naar het grondgebied der Flissah aan de zeezijde getrokken is. Op dien togt heeft de

expeditie nog verscheidene gevechten met de Kabylen gehad, doch volgens de laatste berigten, die tot den 30sten gaan, zou de stam der *Flissah*, aangeboden hebben zich te onderwerpen. De maarschalk *Bugeaud* zou waarschijnlijk niet voor de helft van November te Algiers terug zijn.

— De ministeriële bladen bevestigen thans, dat op den 26sten October de uitwisseling der ratificatiën van het tusschen Frankrijk en Marocco gesloten verdrag te Tanger heeft plaats gehad. Volgens het *Journal des Débats* zijn de fransche zaakgelastigden met den grootsten eerbied door de Mooren ontvangen en viel er aan de opregtheid van den Keizer van Marocco niet te twijfelen.

— Tijdingen uit Madrid tot den 5den November vermelden, dat de kriegsraad, die den generaal *Prim* en zijne medebeschildigden moest vonnissen, na zeven uren beraadslaging een arrest genomen heeft, waarbij, aangezien de gebreken in de instructie, de zaak gadjourneerd wordt om den noodigen tijd te verschaffen tot een nader onderzoek, en *Prim* met zijne medebeschildigden te confronteren. Het proces verwekte veel belangstelling te Madrid en velen waren niet vreemd van de gedachte, dat de generaal nog zou vrijgesteld worden.

— In de zitting der cortes van den 5den is de zevende zinsnede van het adres van antwoord, betrekkelijk de financiën goedgekeurd. Voorts heeft de heer *Danoso Cortès* het uitvoerig rapport gelezen der commissie over het ontwerp tot wijziging der constitutie. Daarbij wordt, bij wijze van amendement, zoo als reeds vroeger verzekerd werd, voorgesteld te bepalen, dat de koningin geen der van de troonopvolging uitgesloten vorsten mag huwen. Het gouvernement heeft in die bijvoeging bewilligd, immers de heer *Martinez de la Rosa* heeft reeds eene soortgelijke verklaring in den senaat gedaan. Tot de bedoelde uitgesloten prinszen behooren in de eerste plaats don *Carlos* en zijne zonen. De discussie over de hervorming in de constitutie zou waarschijnlijk den 7den aanvangen.

Te Madrid was het thans zeer rustig en waren er geene buitengewone militaire maatregelen merkbaar.

— Ter beurze van heden (11 November) waren genoteerd: 5 pCt. 119,65; 3 pCt. 82,90; Spanje 32 1/8; 3 pCt. 36; Rom. L. 103 1/2; Nap. r. 98,95. — Het bericht der leening van 200 millioen bragt veel levendigheid te weeg en dreef in 't algemeen den koers op.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van maandag heeft de Voorzitter kennis gegeven, dat door de verschillende Afdelingen tot rapporteurs nopens het wetboek van strafregt benoemd zijn de heeren *de Jong*, *Uytwerff*, *Sterling*, *Enschedé*, *Wichers* en *Verwey* *Méjan*.

De Centrale Afdeling brengt verslag uit over de ontwerpen van wet tot inkoop van schuld en de aflossing der Nederlandsche Handel-Maatschappij. De beraadslagingen worden bepaald op aanstaanden Woensdag, des morgens ten 11 ure.

Nog wordt lezing gedaan van het algemeen verslag nopens het adres van antwoord op de troonrede. — Wordt besloten de discussiën hieromtrent dadelijk te doen aanvangen.

Alvorens daartoe over te gaan, geeft de voorzitter kennis, dat hij zoo wel als de voorzitter der Eerste Kamer eene missive heeft ontvangen van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken van den navolgende inhoud:

» 's Gravenhage, den 4den November 1844.

» Naardien de Eerste Kamer der Staten-Generaal zich niet heeft kunnen vereenigen met het ontwerp van antwoord der Tweede Kamer op de troonrede, zoo ben ik gemagtigd U Hoog Edel Gestr. te berigten, dat, indien de Tweede Kamer van oordeel

is, haar ontwerp niet in overeenstemming met het verlangen der Eerste Kamer te wijzigen, Zijne Majesteit het niet voegzaam oordeelt om afzonderlijke antwoorden van ééne der Kamers te ontvangen.

De Koning heeft tot de vereenigde Staten-Generaal gesproken. Hoofdstuk 10 moet er prijs op stellen het antwoord overeenkomstig hetgeen sedert dertig jaren onafgebroken plaats vond, niet dan namens de beide Kamers, welke de Staten-Generaal uitmaken te zien aanbieden. Trouwens wanneer elke Kamer op zich zelve een antwoord indiende, hetwelk ten opzichte van een belangrijk onderwerp met dat der andere Kamer streed, zoude dit slechts aanleiding tot popdelooze moeilijkheden geven en tot geene voor het land wenschelijke uitkomst kunnen leiden.

U Hoog Edel Gestr. zult het met mij geraden oordeelen, den inhoud van deze aan de Vergadering mede te deelen, ingeval blijkt, dat er geen uitzigt meer bestaat op een overeenstemmend gevoelen tusschen beide de Kamers, over het antwoord, op de kroonrede, tot stand te brengen.

De president stelt voor, deze missive voor kennisgeving aan te nemen.

De heer van Dam van Isselt heeft hier op zich zelf niets tegen; doch hij vindt het onvoegzaam en strijdig met alle constitutionele denkbeelden, den naam des Konings hier te noemen, en daardoor de vrijheid der beraadslagingen te belemmeren.

De heeren Luzac, de Kempenaer, Snouck Hurgronje, Storm en andere leden vereenigen zich met dat gevoelen.

Alzoo wordt het aan de orde gestelde punt in beraad gebracht.

De heer Thorbecke gelooft dat, door het adres ongedaan te laten leggen, men de overtuiging der Kamer zou miskennen, terwijl daardoor tevens de onbevoegdheid der Eerste Kamer zou uitgemaakt zijn om afzonderlijk te handelen. De onbevoegdheid blijkt echter niet, als het niet betreft onderwerpen betrekkelijk de wetgeving. In eene vereenigde zitting kan niet beraadslaagd worden. De Tweede Kamer heeft haar adres zamengesteld; door het terughouden neemt men niet alleen de in kwestie zijnde ne brisam of quillste, maar ook de streep door het geheele stuk. De Eerste Kamer hare goedkeuring er niet aan gegeven, de tweede moet toch haren pligt vervullen.

De heer de Jong is van meening dat de tijd tot eene herziening der grondwet nog niet gekomen is. Door eenen lang gerekten oorlogstoestand waren er schatten verzwoegen, hetwelk men thans aan de grondwet wil toeschrijven. Het is verkeerd bij het volk denkbeelden te verwekken, dat door eene herziening alle bestaande gebreken kunnen weggenomen worden. En hoe wáren de uitzigten bij eene herziening? men zou onmogelijk tot eene vermindering van geregtshoven en provincien kunnen komen; zou het beter gaan met de uitoefening van staatkundige regten bij eene ontbindbare kamer en regtsreeksche verkiezingen? Meer heil ziet de redenaar er niet in wanneer de finantieele aangelegenheden geregeld, de drukkende belastingen verminderd, het tarief van regten tot stand zullen gebracht zijn. Mogt hij eene herziening wenschelijk achten, dan hoopt hij op den Vorst, die alsdan niet zou terugdeinzen om aan 's volks behoeften te voldoen. Wat het adres betreft, de redenaar achtte, naar vroegere voorbeelden dat de Eerste Kamer zich met het gevoelen der Tweede niet vereenigd had, dat men de zaak moest laten berusten.

De heer den Tex wenscht dat de Kamer op haar besluit zou terugkomen, en niet moet zich door een verkeerd begrip van eene waardigheid laten verstoren, die betrekking heeft tot de eenheid tusschen de twee deelen der vertegenwoordiging, welke de Eerste Kamer heeft van een grondwettig regt gebruik gemaakt. Wat de grondwetsherziening betreft, men moest daaromtrent eendragtig handelen, de regering door kalme overreding daartoe zoeken te brengen. Daartoe is hij voor het aannemen van het besluit der eerste kamer voor bloote kennisgeving.

De heer Menso acht de handelwijze der Eerste Kamer billijk. De vraag is nu, wat moet men doen? De vraag is betrekkelijk de herziening wáren te laten, zou stellig zijn met de waardigheid der kamer, en afzonderlijk adre's zou de koning niet aannemen; liever wil de redenaar den schijn van onbevoegdheid op de kamer laden; kalmte en vrede zouden alsdan behouden blijven.

De heer Schönewald ziet in het gebeurde juist het noodzakelijk eene grondwetsherziening is, ten einde dergelijke moeilijkheden voor te komen. Al het gebeurde leidt den spreker tot de aanneming der vijfde vraag, volgens welke de gevoelens van de beide kamers worden opgegeven. De Eerste Kamer zou daar niets tegen hebben. De spreker zoekt den eerbied jegens den Koning in acht te nemen en het gemeen overleg te bewaren.

De heer Hoffmann gelooft niet, dat de Tweede Kamer haar gevoelen ten offer mag brengen. Trouwens heeft de Kamer reeds

het vorig jaar denzelfden wensch geuit. Hij is niet tegen eene behandeling van het adres in eene vereenigde zitting.

De heer Anemaet meent dat de Tweede Kamer den wensch tot Grondwetsherziening niet zonder gevolg mag laten. Tegen het afzonderlijk aanbieden van het adres bestaat geene zwaarigheid. Hij zal voor het eerste en tweede dat ook blijft voorstel stemmen.

De heer *Uylenburg* Sterling is van gevoelen, dat de Tweede Kamer bevoegd, ja verplicht is, een afzonderlijk adres aan te bieden. Een voorstel van wet en een voorstel van adres zijn twee geheel verschillende zaken. Bij het reglement van orde der Kamer worden deze punten bij verschillende hoofdstukken gezegd. Nopens een adres op de kroonrede wordt gezegd, dat het niet door de Vertegenwoordiging, maar door de Kamer wordt aangeboden.

Vervolgens spreken nog de heeren *van Goyenkamp*, de Kempenaer en Storm in den zin van eene afzonderlijke toezending van het adres aan de Kroon, en ten voordeele van de herziening der Grondwet, als gebiedend vereischt voor het geuit van Dynastie en Volk.

De heer Luyben is voor de aanneming van het besluit der Eerste Kamer tot bloote kennisgeving, en beschouwt de Grondwetsherziening als ontijdig en gevaarlijk.

De heer Scheers van Harencaarspel is mede voor bloote kennisgeving en tegen de Grondwetsherziening.

Hierna is de verdere behandeling der zaak verschoven tot half acht ure des avonds.

Avondzitting van Maandag, den 11 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet.

De heer Gouverneur meent, dat, indien het voor de Tweede Kamer zoo moeilijk is, haar besluit terug te nemen, dit evenzeer van de Eerste geldt. Hij schetst de moeilijkheden, die voor de Kamer en de Kroon, uit eene afzonderlijke aanbieding te vreezen zijn. Dit zou de Grondwetsherziening vertragen, tot misverstand aanleiding geven.

De heer *Duyndam* van *Truid* acht het oneerbiedig jegens de Kroon, geen antwoord op het adres te geven. De Tweede Kamer is wel degelijk een zelfstandig ligchaam, en daarom ook een afzonderlijk Adres aan den Koning aanbieden.

De heer de Man spreekt in gelijken geest. Bloote kennisgeving is ook daarom af te raden, omdat de zaak daardoor niet eens voor altijd beslist, maar slechts verschoven wordt.

De heer van Panhuys herinnert, dat de wensch nopens de Grondwetsherziening niet onberaden in het ontwerp-adres is uitgedrukt. Reeds ten vorigen jare is soortgelijke wensch te kennen gegeven. Telkens is men er op teruggekomen. En nu moet de Kamer toonen, dat zij ook wil wat zij wenscht. Dit is gepast, voor den invloed der Kamer naar buiten. De spreker is dus tegen eene bloote kennisgeving. Het is niet verboden, de Kroon afzonderlijk te naderen, tot uiting van eenen wensch.

De heer Mutsaers beschouwt de bestaande Grondwet wel als gebrekkig en betreurt daarom zoo zeer als iemand de gebrekkige herziening van 1840; maar hij vindt eene herziening geenszins eene zoo gemakkelijke taak; hij vrees daarvan schadelijke gevolgen, als zij niet door behoorlijke samenwerking, althans van de voorname staatsmagten, wordt ondernomen. Wat de afzonderlijke verzending van het tegenwoordig Adres betreft, de spreker verklaart er zich tegen. Hij wil liever de zaak laten berusten.

De heer van *Rechteren* acht de Grondwetsherziening eene nationale behoefte, een nationale wensch. Die behoort dus in het Adres uitgedrukt te worden. Men kan niet voegzaam de Kroonrede onbeantwoord laten. Kan de Eerste Kamer zich niet met de wenschen der Tweede vereenigen, dan blijft er niets over, dan elk een Adres aan de Kroon te rigten. Dit wordt ook niet door de Grondwet verboden. De vooronderstelling, dat Z. M. de commissie uit deze Kamer of het aangeboden Adres niet zou ontvangen, behooft geen invloed uit te oefenen op het besluit der Kamer, dat overeenkomstig hare achtbaarheid en roeping behoort te zijn. De spreker betreurt dat, in de tegenwoordige moeilijke omstandigheid, de ministerieele zetels ledig blijven; dat de ministers zoo weinig constitutioneel handelen, niet thans hunne raadgevende stem te doen hooren. Hij kan niet inzien, waarom de Tweede Kamer haren wensch naar eene Grondwetsherziening zou moeten of mogen smoren, omdat de Eerste er zich misschien niet mede vergenigt. Het gebeurde met de ontwerp-adressen in 1829 en 1835 geldt volstrekt niet. Vooreerst werd van de verwerping daarvan door de Eerste Kamer aan de Tweede kennis gegeven, juist in de sluitings-zittingen, zoodat de Tweede Kamer niet meer handelen kon, en ten andere vergeet men te zeer het ver-

schil tusschen adressen, met bepaalde voorstellen, en die een eenvoudigen wensch uitdrukken. Dat allen het nopens de Grondwetsherziening nog niet eens zijn, is hem geene reden, om den wensch daarvoor niet uit te drukken; want drie wellevende menschen zullen het wel nooit geheel eens zijn; maar het is juist de plicht van Regering en Vertegenwoordiging om te beproeven, het zoo veel mogelijk, eens te worden.

De heer Gevers beschouwt de afzonderlijke toezending van een Adres als een regt, aan deze Kamer toekomende; doch hij wil daarvan voor dit geval, zonder zich voor het vervolg te binden, afstand doen. Hij wil zulks doen na den heden morgen ontvangen brief des ministers, ofschoon hij het laakt, dat die brief te midden der beraadslagingen is geworpen. Het doel om de Kroon met den wensch der Kamer bekend te maken is overigens reeds bereikt door de openbare behandeling van deze geheele zaak.

De heer Faber van Riemsdijk acht het nemen voor kennisgeving de eenige geschikte weg in den tegenwoordigen stand van zaken, en volgens de Grondwet. Het reglement der Kamer spreekt nopens adressen alleen van den vorm van behandeling, niet van het regt, om alleen te handelen. De Grondwet ziet in de Staten-Generaal slechts een ligchaam. Wil men iets doen, men behoort een geheel nieuw adres te ontwerpen, en aan de Eerste Kamer te zenden.

De heer Kniphorst deelt dit laatste gevoelen.

De heer Bruce is tegen de bloote kennisneming, en rekent de Kamer bevoegd, alleen te handelen. De brief des Ministers, van dezen morgen, smart hem, vooral omdat het besluit om te beraadslagen reeds gevallen was. De magtiging, waarvan de minister spreekt, vervalt naar alle constitutionnele beginselen. De minister alleen blijft aansprakelijk voor het schrijven van dien brief. Het is dus eene groote onvoorzigtigheid van zijnen kant, den naam des Konings in de beraadslagingen te mengen. De spreker acht het aanbieden van het adres wenschelijk; zwijgt men, dan stelt men de zaak slechts uit, dan zal men op de Grondwetsherziening bij de behandeling van de begrooting terugkomen.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten verklaard en allereerst de eerste vraag, om de kennisgeving der Eerste Kamer voor notificatie aan te nemen, in omvraag gebragt; met eene meerderheid van 29 tegen 25 stemmen, is die vraag verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren: Gouverneur, van Bleyswijk, Faber van Riemsdijk, Enschedé, Hooft, Romme, Kniphorst, Luyben, Snouck Hurgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, Backer van Heeckeren, Menso, van Nagell, den Tex, Nederburgh, van Naamen, Druyvesteyn, Scheers, van Harencarspel, Repelaer, Corver Hooft en van Akerlaken.

Tegen hebben gestemd de heeren: Luzac, Storm, van Dam van Isselt, Michiels van Verduynen, Boreel, Cost Jordens, Wichers, Thorbecke, van Heloma, Verwey Mejan, van Twist, Hoffman, van Heemstra, van Rechteren, de Kempnaer, van Goltstein, Telting, Anemaet, Schooneveld, Corneli, de Man, de Monchy, Brouwer, Strens, Bruce, Uytwerff Sterling, Modderman, van Panhuys en Gevers.

Alsnu wordt in omvraag gebragt de tweede vraag, dat de Tweede Kamer alleen het aangenomen Adres aan den Koning zal aanbieden, die vraag is verworpen met 35 tegen 19 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: de Monchy, Brouwer, Bruce, Uytwerff Sterling, van Panhuys, Luzac, Storm, van Dam van Isselt, Boreel, Wichers, Thorbecke, van Heloma, van Twist, van Heemstra, van Rechteren, de Kempnaer, van Goltstein, Anemaet en Schooneveld.

Tegen hebben gestemd de heeren van Naamen, Corneli, de Man, Druyvesteyn, Strens, van Harencarspel, Repelaer, Corver Hooft, Modderman, Gevers, Gouverneur, van Bleyswijk, Faber van Riemsdijk, Michiels van Verduynen, Enschedé, Cost Jordens, Hooft, Romme, Kniphorst, Verwey Mejan, Luyben, Hoffman, Snouck Hurgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, Backer van Heeckeren, Menso, Telting, van Nagell, den Tex, Nederburgh en van Akerlaken.

De derde vraag, om het door de Tweede Kamer aangenomen Adres, aan den Koning over te brengen, met een adres van geleide, houdende kennisgeving, dat de Eerste Kamer er zich niet mede heeft kunnen verenigen, in omvraag gebragt zijnde, wordt dezelfde mede verworpen, met eene meerderheid van 32 tegen 22 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: Bruce, Uytwerff Sterling, van Panhuys, Luzac, Storm, van Dam van Isselt, Boreel, Cost Jordens, Wichers, Thorbecke, van Heloma, Verwey Mejan,

van Twiss, van Heemstra, van Rechteren, de Kempnaer, van Goltstein, Telting, Anemaet, Schooneveld, de Man en Brouwer. Tegen hebben gestemd de heeren: Strens, van Harencarspel, Repelaer, Corver Hooft, Modderman, Gevers, Gouverneur, van Bleyswijk, Faber van Riemsdijk, Michiels van Verduynen, Enschedé, Hooft, Romme, Kniphorst, Luyben, Hoffman, Snouck Hurgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, Backer van Heeckeren, Menso, van Nagell, den Tex, Nederburgh, van Naamen, Corneli, Druyvesteyn, de Monchy, en van Akerlaken.

Omtrent de vierde vraag, om aan den Koning eenvoudig de redenen bekend te maken, welke de Staten-Generaal verhinderen dit jaar een Adres aan te bieden, stelt de heer Bruce eene verandering van redactie voor. Dat amendement te gelijk met de oorspronkelijke vraag zelve, in omvraag gebragt, wordt mede verworpen met 39 tegen 15 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: van Dam, Boreel, Cost Jordens, Wichers, van Heloma, van Twist, van Heemstra, van Rechteren, van Goltstein, Brouwer, Bruce, Uytwerff Sterling, van Panhuys, Gevers en Storm.

Tegen hebben gestemd de heeren: Faber van Riemsdijk, Michiels van Verduynen, Enschedé, Thorbecke, Hooft, Romme, Kniphorst, Verwey Mejan, Luyben, Hoffman, Snouck Hurgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, de Kempnaer, Backer, van Heeckeren, Menso, Telting, van Nagell, Anemaet, Schooneveld, den Tex, Nederburgh, van Naamen, Corneli, de Man, Druyvesteyn, de Monchy, Strens, van Harencarspel, Repelaer, Hooft, Modderman, Luzac, Gouverneur, van Bleyswijk en van Akerlaken.

Eindelijk wordt de vijfde vraag om het aangenomen Adres door de beide Kamers der Staten-Generaal te doen aanbieden, met mededeeling van het verschil van gevoelens over de paragraaf der Grondwetsherziening, in omvraag gebragt. 27 Leden verklaren zich er voor, en 27 er tegen, zoodat de stemmen stakent. Ingevolge het reglement van orde der Kamer, de zaak tot eene volgende zitting moettende worden uitgesteld, stelt de President voor de nadere stemming te verdagen tot op heden over veertig dagen. Hiernit ontstaat eene discussie, en ten laatste wordt op voorstel van den heer Luzac besloten, de stemming uit te stellen tot overmorgen voor den aanvang der alsdan aan de orde gestelde beraadslaging.

Voor hebben gestemd de heeren: Uytwerff Sterling, Modderman, van Panhuys, Gevers, Luzac, Storm, van Dam van Isselt, Michiels van Verduynen, Boreel, Cost Jordens, Wichers, Thorbecke, van Heloma, Brouwer, Verwey Mejan, van Twist, van Heemstra, van Rechteren, de Kempnaer, van Goltstein, Telting, Schooneveld, Corneli, de Man, de Monchy, Strens en Bruce.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Harencarspel, Repelaer, Corver Hooft, Gouverneur, van Bleyswijk, Faber van Riemsdijk, Enschedé, Hooft, Kniphorst, Luyben, Hoffman, Snouck Hurgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, Backer, van Heeckeren, Menso, van Nagell, Anemaet, den Tex, Nederburgh, van Naamen, Druyvesteyn, Romme en van Akerlaken.

Tot aanstaanden Woensdag wordt de vergadering gescheiden. De Staats-Courant behelst gisteren het volgend koninklijk besluit van den 6den dezer:

WILLEM II, KONING.

Op het rapport van Onzen Minister van Kolonien van den 4den dezer, n. 14, Ons daarbij overleggende een exemplaar van het procesverbaal eener op den 1sten Julij 1844 te Paramaribo gehouden comparitie van eigenaren en administrateurs van plantagiën, en onze aandacht vestigende, zoo wel op den verregaanden onbetamelijken inhoud van dat stuk, waarbij aan de Regent het bepaalde voornemen tot eene stelselmatige depreciatie van het Surinaamsche bankpapier wordt toegeschreven, als op de door den Gouverneur-generaal vermelde omstandigheid, dat het voornemde proces-verbaal de ondertekeningen draagt van al de noordelijke leden van den kolonialen raad; en van drie leden of plaatsvervangende leden van het koloniaal gerechtshof.

Willende op eene ondubbelzinnige wijze doen blijken van Onze hooge afkeuring van deze handeling, en van Ons bepaald voor nemen, om in de Kolonien van den Staat, zonder aanzien van personen, orde en ondergeschiktheid te handhaven;

Gelet op Ons besluit van den 5den October 1843,

Hebben besloten en besloten:

Te ontslaan, gelijk worden ontslagen bij deze al de koninklijke leden van den kolonialen raad der kolonie Suriname,

F. P. Penard, lid van het gerechtshof aldaar,

F. G. Pichot L'Espinasse, en H. G. Roux, plaatsvervangende leden van dat hof. Onze Minister van Kolonien is belast met de uitvoering dezes.

Dit besluit wordt door een ander gevolgd van dezelfde dagteekening houdende, dat de koloniale raad voorloopig wordt zamengesteld uit den inspecteur van nijverheid en cultures, den procureur-generaal, den administrateur van finantiën, den commandannden officier van het garnizoen en den gouvernements-secretaris. Deze raad wordt bevestigd verklaard tot al de verrigtingen bij het Surinaamsche regeringsreglement aan den kolonialen raad opgedragen. Zoo lang de bij dat reglement bepaalde organisatie van den kolonialen raad niet op 's Konings bevel zal zijn hersteld, zal de gouverneur-generaal de heemraadschappen kunnen vervullen, zooals hij het meest oorbaar zal achten, wordende mitsdien voorloopig buiten werking gesteld de art. 45 en 46 van voornoemd reglement. De aldus benoemde heemraden zullen alle functiën kunnen uitoefenen tot die betrekking behorende, ook die bedoeld bij art. 47 van meer gemeld reglement.

Uit Vlieringen schrijft men van den 11 November: Heden morgen is Z. Ms. fregat, de *Rijn*, gekommandeerd door Z. K. H. Prins Hendrik, uit zee alhier ter reede gearriveerd. Het koninklijke stoomjagt de *Leeuw* lag sedert eenige dagen hier in de haven, ten einde Z. K. H. over te nemen.

In de *Amsterdamsche Stads-Courant* leest men:

Men verneemt met genegen dat de indijking van de Waarden en Grootgronden in Noord-Holland (zijnde 1500 bunders kleiland, liggende in de Zuiderzee nabij Kolhorn), gelukkig is volbragt. De landen zijn met een zeer voldoende dijk voor de zee afgesloten en reeds voor een gedeelte begreppeld; de molens zijn in aanbouw, en weldra, verneemt men, zullen ook de overige werken worden aanbesteed, om in het volgend jaar voltooid te worden. De hoedzaamheid van den grond beantwoordt volkomen aan de verwachting.

De *Utrechtsche Courant* behelst het volgende bericht uit Paramaribo van 11 September:

Het was in den nacht tusschen den 29sten en 30sten Augustus, dat Suriname's ingezetenen op het onverwachtst alleronaangenaamst met huilen slaap werden gewekt, door drie achterenvolgende schokken van aardbeving, gepaard met een onderaardsch donderend gebuis, gelijkende naar dat van eenen spoorwagentrein in Europa; zigh bij de nadering verheffende en bij de verwijdering verzwakkende; de eerste schok was zoo ligt, dat dezelve door velen niet eens is gevoeld, echter de tweede vrij sterk, terwijl de derde hevig mag genoemd worden, en dubbel beangstigend was, zijnde zoo sterk, dat de meubelen en het huisraad onzer, door de geweldige schudding krakende woningen, trillend rammelden.

Alhoewel Suriname meermalen zoodanig noodlottig evenement ondervond, zonder dat het zelf daardoor met rampen werd getroffen, zoo waren de ingezetenen nu evenwel allen zeen beducht, daar dit de zwaarste aardbeving was, die de ouderen van dagen zich kunnen herinneren, zoodat velen hunne huizen met angst en kommer verlieten, dit schrikwekkend ongeval hield; volgens de meening van velen, tusschen de twee en drie minuten aan.

Onze Oost-Indische berichten, loopende tot het einde van Juli jl., behelzen, onder anderen, dat de oorlogs-vaartuigen, aanvankelijk bestemd tot eene expeditie tegen de zeeroovers in de wateren van Celebes, onmiddellijk na hunne terugkomst van de kusten van Borneo, werwaarts zij, blijkens ons nummer van den 8sten October jl., gezonden waren, in verband tot het aldaar gekende in aan voor de rivier van Koetie, ter reede van Makassar, van het noodige zijn voorzien, om hunnen kruistogt tegen de zeeroovers te vervolgen.

Op hunnen togt naar Tannah, Diampas en de nabij Salayer gelijk mede, beoosten Java geliggende eilanden, hebben zij echter nergens roovers op het spoor kunnen komen, waardoor de vroeger medegedeelde geruchten, omtrent de aanzienlijke magt dier zee-schrijmers, en althans van hun voornemen, om daarmede gezamenlijk, tegen onze oorlogsschepen te ageren, zich niet hebben bevestigd.

Nietsminnens leveren de onderscheidene bij het Indische gouvernement ingekomene berichten genoegzame bewijzen, dat de zeeroovers nog in vrij aanzienlijk getal in den Indischen archipel rondzwerven, en hoezeer zij nu al verspreid, hun bedrijf met stoutmoedigheid blijven uitoefenen.

In de nabijheid van Makassar hebben zij zich vertoond, tijdens de bovenbedoelde oorlogsvaartuigen op de reede bezig waren te victualieren. Binnen het bereik van het geschut van het fort te Bonthain, hadden zij de stoutheid, eene inlandsche prauw aan te vallen, doch eenige welgerigte schoten uit het fort verhinderden de bemagtiging van dat vaartuig. Terzelfder tijd roofden zij vijf menschen van het strand te Boele Komba.

Onderscheidene groote rooversprauwen vertoonden zich in Maart langs de kusten der residentie Zuid- en Oostkust van Borneo, en roofden aldaar eenige menschen. Nabij het fort Tabenio ten anker gekomen, zijn zij door het geschut van daar verdreven en door den destijds aldaar aanwezigen gouvernements-schoener *Zee-eeuw* en een tweetal kruisbooten vervolgd, doch niet achterhaald geworden.

Ook in de Moluksche wateren hebben zij roof en moord gepleegd tegen weerlooze visschers. Niet minder dan 29 personen waren door hen in zee of aan den wal overvallen en opgehangt. Het is Zijner Majesteits brik de *Vliegende Visch* en Zijner Majesteits schoener *Pylades*, welke die wateren bekruipt hebben, niet gelukt, hen te ontmoeten.

Hetzelfde heeft plaats gehad op de kusten van Banka, alwaar de gouvernements-schoener *Niohé* met twee kruisbooten te vergeefs heeft getracht, hen te bereiken. Onder de op Banka opgehangte personen behoorde een postbode, die met brieven van Muntok naar Kaba op reis was.

De kruistogten in straat Sunda zijn mede vruchteloos afgelopen, terwijl de brik *de Arend*, welke met een detachement troepen naar Kalatoa was gesteyend, op het gerucht, dat zich aldaar zeeroovers verzameld hadden, ook is teruggekeerd zonder hen te hebben ontmoet.

Op het strand aldaar was echter eene groote, bijna geheel volbouwde prauw, blykbaar tot het drijven van zeeroof bestemd, door de onzen verbrand.

De prijs der rijst in het district van Soerabaya was weder gedaald tot f. 6,50 en 6,40 de pikol, hetgeen werd toegeschreven aan het invallen van den oogst van het op hooge gronden geplante rijstgewas, mitsgaders aan den invoer van rijst van Lombok en Bali.

In Cheribon hield de schaarschheid aan.

Door den directeur der cultures zou plaatselijk onderzoek worden gedaan.

In Madioen en Patitan was de oogst mede tegengevallen.

19de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
TWEDE KLASSE.
1° Trekking. N°. 9764, een prijs van f. 30 en eene premie van f. 1000; N°. 17466, f. 5000; N°. 18018, 8719, ieder f. 1000.
2° — N°. 13505, een prijs van f. 1000.
3° — Geen.
4° — N°. 5472, 14026, 11804, ieder f. 1000; N°. 10478, een prijs van f. 1250.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (12 November) was de fondsnotering; Ned. 2 1/2 pCt. 62 1/2; 3 pCt. 75 1/2; 5 pCt. 99 1/2; O. Ind. Leen. 4 pCt. 96 1/2; Amort.-Syndic. 4 1/2 pCt. 99 1/2; Id. 3 1/2 pCt. 89 1/2; Handel. 146 1/2; Aand. Rijn Spoorw. 101 1/2; Spanje 22 1/2; 3 pCt. 35 1/2; Coupons 24 1/2; Passive 6; Fransche uitgest. 7; Portug. te Lond. 2 1/2 pCt. 54 1/2; Rusland 107 1/2; Id. 1831 en 1833 99 1/2; 4 pCt. bij Hope 92; Id. bij Spiegl. 90 1/2; Polen 87 1/2.

* * Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Breda van 10 October 1844, is verklaard dat er regtsvermoeven van overlijden bestaat van JOSEPH GRUELS, sedert den 7den Junij 1800 dertig, en zulks met al de gevolgen van dien bij de Wet bepaald. Breda, 12 November 1844. F. J. JESPERS, Procureur.

* Bij BROESE & COMP., te Breda, is uitgegeven en alomteverzoonden:

BEGINSELEN
DER
NEDERLANDSCHE SPRAAKLEER
VOOR
SCHOOLGEBRUIK,
door
G. KUIJPER HZ.,
Luit.-Ingénieur bij de Koninklijke Militaire Akademie, en
Prijs 80 Cents.

Deze *Beginsele* zijn, als verkorting van het eerste gedeelte der *Handleiding tot de beoefening der NEDERLANDSCHE TAAL*, en *LETTERKUNDE*, aan de Koninklijke Militaire Akademie, door denzelfden Schrijver, bijzonder geschikt voor hen, die zich voor het examen tot toelating aan voormelde Instelling wenschen voor te bereiden.